

ПРАВИЛА ЗМАГАНЬ З ВИЇЗДКИ

**Витяг з проекту
національних правил 2013**

Глава 1. Виїздка.

1.1. Мета та основні принципи виїздки (ст.401).

1.1.1. Метою виїздки є розвиток коня та вершника через гармонійне навчання. В наслідок виїздки він стає спокійнішим, поступливішим, гнучким та еластичним, розслабленим та слухняним і в той же час довірливим, уважним та енергійним, що дає можливість досягнути повного взаєморозуміння між вершником та його конем. Вище згадані якості виявляються в наступному:

- в свободі та рівномірності алюрів;
- гармонійності, легкості та невимушеності рухів;
- легкості переду та підведенні задніх кінцівок, що забезпечує імпульс;
- прийнятті повода при постійному підкоренні, без будь якого напруження або опору;

1.1.2. Таким чином створюється враження ніби кінь самостійно виконує, що від нього вимагається. Впевнений та уважний, він охоче підкоряється вершнику, залишаючись при цьому абсолютно прямолінійним на будь яких рухах по прямій, та згинаючись відповідно дузі чи колу при русі по кривим лініям.

1.1.3. Крок коня – рівномірний, вільний, невимушений. Рись – вільна, еластична, ритмічна, стабільна та активна. Галоп – правильний, легкий, з вираженою каденцією. Задні кінцівки завжди активні та реагують на найменшу вимогу вершника, активізуючи решту частин тіла коня.

1.1.4. Завдяки активному імпульсу та гнучкості в суглобах, звільнених від паралізуючої дії опору, кінь підкоряється охоче та без вагань. Він відповідає на різні дії засобів управління вершника спокійно та точно, демонструє природну та гармонійну рівновагу як фізичну так і психічну.

1.1.5. В будь яких видах роботи і, навіть, при зупинці, кінь має бути „в поводу”. Вислів „в поводу” означає те, що шия коня більш менш припіднята та округлена - відповідно рівню підготовленості та ступеню зібраності або прибавлення алюру; він приймає повід, підтримуючи через нього легкий і м'який контакт. Положення голови коня має бути стабільним, при цьому ніс, як правило знаходиться дещо спереду від вертикалі. Потилиця розслаблена та є вищою точкою шиї. Кінь не повинен чинити ніякого опору вершнику.

1.1.6. Каденція (темпо-ритм) проявляється на рисі **та галопі** і є наслідком природної гармонії, притаманній коню під час руху, він демонструє при цьому чітку рівномірність алюру, імпульс та рівновагу. Каденція має підтримуватись на всіх видах рисі та галопу та при виконанні будь яких вправ на будь якому з цих алюрів

1.1.7. Ритм, який кінь зберігає на всіх алюрах є основою виїздки.

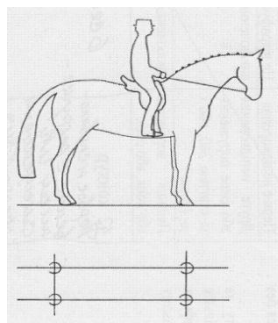
1.2. ЗУПИНКА (ст.402).

1.2.1. Під час зупинки кінь повинен стояти прямолінійно та непорушно, з підведеними задніми кінцівками, зберігаючи увагу та готовність відповісти на дії вершника. Його вага повинна рівномірно розподілитись на всі чотири кінцівки. Шия має бути трохи піднята, потилиця – вища точка, ніс дещо спереду від вертикалі. Залишаючись «в поводу» та підтримуючи легкий та м'який контакт з руками вершника, кінь може спокійно віджовувати залізо, зберігаючи стан готовності почати рух вперед за першою вимогою вершника.

1.2.2. Зупинка здійснюється завдяки зміщенню центру тяжіння ближче до задніх кінцівок коня за рахунок підсилення дії сідниць та шенкеля вершника, який посиляє коня на все більш стримуючий рух, але м'який повід. За рахунок цього досягається не різка зупинка в точці, що заздалегідь визначається вершником.

Передує зупинці серія напівутримок (див переходи).

1.2.3 Якість алюрів до та після зупинки є складовою частиною оцінки елемента.

1.3. ШАГ (ст.403).

1.3.1. Шаг – це марширувальний алюр, при якому копито кожної кінцівки торкається ґрунту чітко в чотири такти, які слідуєть рівномірно один за одним; темп при цьому добре просліджується та підтримується таким протягом всієї роботи на шагу.

1.3.2. Якщо односторонні передня та задня кінцівки коня відриваються від землі та ставляться практично одночасно, то шаг стає близьким до іноході. Така неправильність шагу, яка може призвести до дійсної іноході, є серйозним пороком алюру.

1.3.3. Розрізняють: **Зібраний, Середній, Прибавлений та Вільний шаг.**

Кожен алюр має бути чітко вираженим.

1.3.3.1 *Зібраний шаг*. Кінь, залишаючись „в поведучу,” не вагаючись рухається вперед. Шия трохи піднята та округлена, при цьому кінь виразно «несе себе» сам. Голова близька до вертикалі, при цьому зберігається легкий контакт з ротом. Задні кінцівки підведені, скакальні суглоби активні. Алюр повинен залишатись марширувальним та енергійним, з вірною послідовністю перестановки кінцівок.

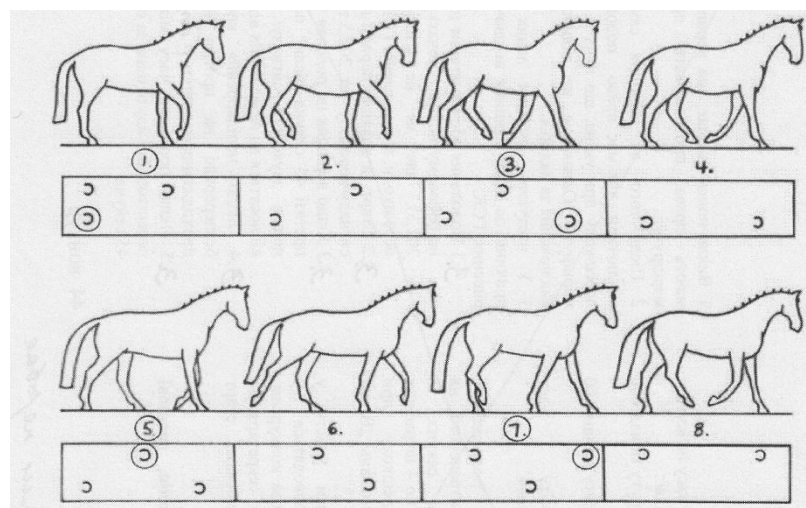
Кожен крок характеризується меншим захопленням простору, а кінцівки піднімаються вище, ніж це має місце на середньому шагу, тому що зігнутість всіх суглобів більш чітка. Щоб зібраний шаг не став поспішним, або невірним, він має бути коротше, ніж середній, але в той же час більш активним.

1.3.3.2 *Середній шаг*. Чіткий, рівномірний та невимушений з помірним „розширенням”.

Кінь, залишаючись „в поведучу”, іде енергійно, але спокійно, кроки рівномірні та чіткі, копита задніх кінцівок становляться на землю попереду відтисків копит передніх кінцівок. Вершник підтримує постійний, м’який та легкий контакт з ротом коня, дозволяючи голові та шиї вільно рухатись.

1.3.3.3 *Прибавлений шаг*. Кінь захоплює максимально можливий простір, кроки залишаються рівномірними та не поспішним. Копита задніх кінцівок становляться на землю чітко попереду відтисків копит передніх. Вершник дозволяє коню витягнути шию та голову, не втрачаючи при цьому контакту з його ротом. Ніс коня має бути точно попереду від вертикалі.

Вільний шаг. Цей алюр для відпочинку, на якому коню дозволяється повністю витягнути та опустити шию та голову. Ступень захвату простору та довжина кроку на якому задні кінцівки стають точно по сліду передніх - невід’ємна частина вільного шагу.

1.3.3.5 *Перехід на довгий повід*. Ця вправа дає чітке уявлення про «розтягнутість» коня та показує ступінь її підкорення, рівноваги, податливості, розслаблення. Для вірного виконання вправи, вершник повинен відпустити повід так, щоб кінь поступово «розтягнувся» вперед та вниз. Оскільки шия коня витягується, його рот повинен в той чи іншій мірі досягнути рівня плечей. При цьому має зберігатись постійний м’який контакт з руками вершника. Ритм алюру залишається таким як і був, вага коня повинна трохи зміститись вперед на плечі, однак задні кінцівки залишаються активними. При наборі поведучу кінь має прийняти його без опору.

1.4. Рись (ст.404).

1.4.1. Рись це алюр „в два такти” з почерговим виносом діагональних кінцівок (ліва передня та права задня, та навпаки), розділених фазою підвисання.

1.4.2. На рисі має бути показаний вільний, енергійний та рівномірний рух.

1.4.3. Якість рисі оцінюється за загальним враженням, рівномірності та еластичності темпів. Все це досягається завдяки еластичності спини, хорошему підведенню заду, та здібності підтримувати постійний ритм і природну рівновагу, в тому числі після переходу з одного виду рисі до іншого.

1.4.4. Розрізняють: *робочу рись*, *подовження* темпів рисі, а також *зібрану, середню та прибавлену рись*.

1.4.4.1 *Робоча рись*. Це проміжний алюр між зібраною та середньою риссю, коли кінь, ще недостатньо підготовлений до того, щоб йти у зборі, зберігає під час руху хорошу рівновагу та, залишаючись «в поведучу», демонструє рівномірні, еластичні рухи та активність скакальних суглобів. Вислів «хороша активність скакальних суглобів» підкреслює важливість імпульсу, який йде від активних задніх кінцівок.

1.4.4.2 *Подовження темпів.* На змаганнях для чотирирічних коней необхідно показати «подовження темпів рисі». Це проміжний алюр між робочою та середньою рисою, коли кінь ще недостатньо підготовлений, щоб йти середньою рисою.

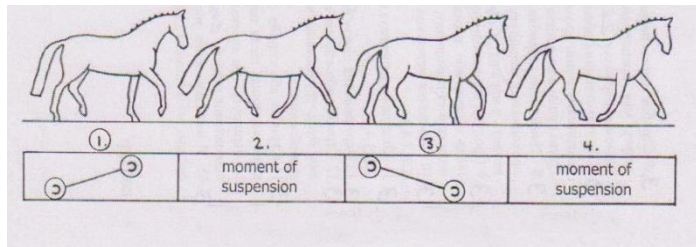
1.4.4.3 *Зібрана рись.* Кінь, залишаючись „в поводу”, просувається вперед з піднятою та округленою шиєю. Активна робота скакальних суглобів підведених задніх кінцівок підтримує енергійний імпульс, розслаблюючи плечі коня та забезпечуючи більшу свободу та легкість їх пересування в будь якому напрямку. Темпи коротші ніж при будь якому іншому виді рисі, але рухи коня більш легкі, а вона сама більш мобільна.

1.4.4.4 *Середня рись.* Це проміжний алюр між робочою та прибавленою рисою, але більш „закруглений”, ніж прибавлена. Кінь просувається вперед чіткими, помірно широкими темпами з вираженим імпульсом, який йде від задніх кінцівок, що відповідає характеристикам робочої рисі. Вершник дозволяє коню, який йде «в поводу», дещо витягнути ніс вперед від вертикалі у порівнянні із зібраною та робочою рисою, і, в той же час, дає йому можливість дещо опустити голову та шию. Темпи повинні бути рівномірними, а сам рух – урівноваженим та невимушеним.

1.4.4.5 *Прибавлена рись.* Кінь захоплює максимально можливий простір. Зберігаючи постійну каденцію, він, завдяки сильному імпульсу, що йде від задніх кінцівок, максимально розширює кроки. Вершник дає можливість коню, який залишається „в поводу,” але не «спирається» на нього, подовжити „рамку” та рухатись вперед. Копита передніх кінцівок повинні опускатись на землю в тій точці, на яку вони мов би націлені. Рухи передніх та задніх кінцівок мають бути схожими (паралельними). Рух в цілому повинен бути добре збалансованим, а перехід в зібрану рись плавним - за рахунок зміщення центру ваги до задніх кінцівок 1.4.5. Всі види рисі виконуються сидячи в сідлі, крім випадків, зазначених у відповідних тестах.

1.4.6. **Перехід на довгий повід.**

Ця вправа дає чітке уявлення про «розтягнутість» коня та показує ступень її підкорення, рівноваги, податливості, розслаблення. Щоб вірно виконати дану вправу, вершнику необхідно відпустити повід так, щоб кінь поступово «розтягнувся» вперед та вниз. Оскільки шия коня витягується, її рот повинен в в той чи іншій мірі досягнути рівня плечей. При цьому має зберігатись постійний м'який контакт з руками вершника. Ритм алюру залишається таким же як і був, вага коня повинна трохи зміститись вперед на плечі, однак задні кінцівки залишаються активними. При наборі поводу кінь має прийняти його без опору.

1.5. ГАЛОП (ст.405).

1.5.1. Галоп – це алюр «в три такти», коли, наприклад, при галопі з правої ноги іде така послідовність торкання землі: ліва задня, далі ліва діагональ (одночасно ліва передня та права задня), далі права передня. Перед наступним тактом галопу іде фаза підвисання, коли всі чотири кінцівки коня знаходяться у повітрі.

1.5.2. Кінь має підніматись у галоп одразу, без вагання, причому з моменту підйому галоп повинен бути легким, з вираженою каденцією та рівномірними темпами.

1.5.3. Якість галопу оцінюється за загальним враженням, рівномірності та легкості трьохтактного алюру (обумовленого прийняттям поводу при вільній потилиці та підведених задніх кінцівках при активній роботі скакальних суглобів), а також по здібності коня зберігати постійний ритм та природну рівновагу, навіть після переходу з одного виду галопу в іншій. Під час руху по прямій кінь завжди має зберігати прямолінійність та правильно згинатись під час поворотів.

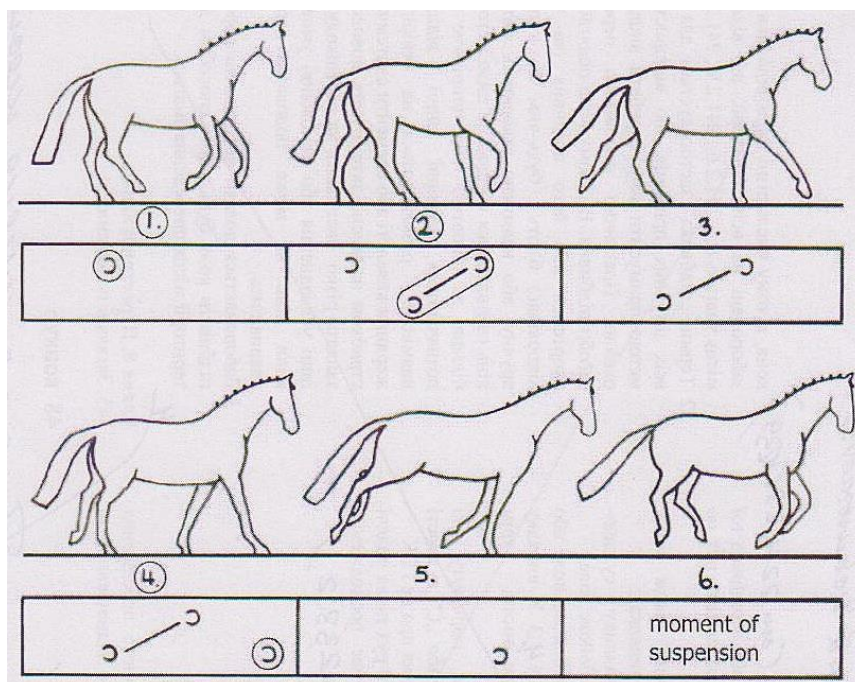
1.5.4. Розрізняють: *Робочий галоп, Подовження махів галопу, а також Зібраний, Середній та Прибавлений галоп*

1.5.4.1 *Робочий галоп.* Це проміжний алюр між зібраним та середнім галопом. Кінь, ще недостатньо підготовлений для виконання зібраного галопу демонструє достатню рівновагу та, залишаючись «в поводу», рухається вперед рівномірними, легкими темпами, з каденцією та активною роботою скакальних суглобів. Вислів «активна робота скакальних суглобів» підкреслює важливість імпульсу, який йде від задніх кінцівок

1.5.4.2. *Подовження махів.* На змаганнях для чотирирічних коней необхідно показати «подовження махів галопу». Це проміжний алюр між робочим та середнім галопом, коли кінь ще недостатньо добре підготовлений до руху на середньому галопі.

1.5.4.3. *Зібраний галоп.* Кінь, залишаючись „в поводу”, рухається вперед з дещо піднятою та округленою шиєю. Зібраний галоп відрізняється легкістю переду та підведенням задніх кінцівок, тобто характеризується свободою, рухомістю та гнучкістю в плечовому поясі та дуже високою активністю задніх кінцівок. Темпи галопу коротші ніж при будь-якому іншому виді галопу, але при цьому кінь більш легкий та рухомий.

1.5.4.4. *Середній галоп.* Це проміжний алюр між робочим та прибавленим галопом. Кінь рухається вперед вільними, урівноваженими та помірно розширеними махами, демонструючи чітко виражений імпульс, що йде від задніх кінцівок. Вершник дозволяє коню, який залишається «в поводу», дещо витягнути ніс вперед, у порівнянні із зібраним, або робочим галопом, дозволяючи йому, в той же час, дещо опустити голову та шию. Махи повинні бути довгими та, якомога більше рівномірними, а сам рух - урівноваженим та невимушеним.

1.5.4.5. *Прибавлений галоп.* Кінь рухається з максимально можливим захватом простору. Зберігаючи попередній ритм, він до максимуму подовжує махи завдяки сильному імпульсу, що йде від задніх кінцівок, не втрачаючи в той же час спокій легкості та прямолінійності. Вершник дає можливість коню, який залишається «в поводу», але не «лягає» в нього, подовжити «рамку» та рухатись вперед. Рух в цілому має бути добре збалансованим, а перехід в зібраний галоп - плавним - за рахунок зміщення центру ваги до задніх кінцівок.

1.5.5. *Контргалоп.* Це рух, при якому кінь, який знаходиться в зборі, рухається в рівновазі. Кінь іде галопом, зберігаючи вірну послідовність, коли зовнішня передня нога випереджає сторону ведучої ноги. Задні кінцівки коня ідуть по сліду передніх.

1.5.6. *Проста зміна ноги на галопі.* При виконанні цієї зміни кінь з галопу одразу переводиться в шаг і, після трьох – п'яти чітко виражених кроків, піднімається в галоп з іншої ноги.

1.5.7. *Зміна ноги в повітрі.* Вона виконується в один темп, при цьому одночасно міняється передня та задня нога коня. Ця зміна ноги може виконуватись в фазі підвісання, що йде за кожним темпом галопу. Використання засобів управління має бути чітким та непомітним. Зміни ніг в повітрі можуть також виконуватись серіями, наприклад в 4, 3, 2 темпи, або в один темп. Кінь, навіть при зміні ніг в серіях, має залишатись спокійним, зберігати легкість та прямолінійність, живий імпульс, постійність ритму та рівноваги. Щоб не заважати легкості та плавності виконання зміни ніг в серіях, необхідно створити достатній імпульс. Мета зміни ноги у повітрі – показати реакцію, чуттєвість та підкорення коня.

1.6. *Осаджування.* (ст.406).

1.6.1. *Осаджування* – це діагональний симетричний рух назад «в два такти» без фази підвісання, при якому передні кінцівки коня становляться в слід задніх.

1.6.2. Під час виконання вправ кінь має залишатись «в поводу», зберігаючи готовність в будь-який момент рухатись вперед.

1.6.3. Вагомими помилками є: початок осаджування до сигналу вершника, або поспішність, непідкорення поводу та «ухилення» від нього, відхилення задніх кінцівок від прямої лінії, мала активність задніх кінцівок, а також рух назад з широко розставленими задніми ногами, або «волочінням» передніх ніг.

1.6.4. Відлік кроків починається тоді, коли кінь робить крок назад передньою ногою. Після виконання потрібної кількості кроків назад кінь має показати зупинку. Або негайний рух вперед алюром, зазначеним у тесті. В тестах, де вимагається осаджування на довжину тулубу коня, він має зробити 3 – 4 кроки назад.

1.6.5. Серія осаджувань – це послідовність з двох осаджувань та руху шагом між ними. Виконання елемента повинно супроводжуватись швидкими переходами та виконанням необхідної кількості кроків.

1.7. ПЕРЕХОДИ. (ст.407).

Зміни алюру та швидкості руху мають бути показані біля заданої букви. Каденція (темпо-ритм) алюру (крім шагу) повинна зберігатись до моменту його зміни, або до зупинки. Повинна бути показана чітка виразність переходів в межах алюру з збереженням попереднього ритму та каденції. Кінь має залишатись в легкому поводі, спокійним та зберігати вірне положення. Теж саме відноситься до переходів від одного руху до іншого, наприклад, з пасажу в піафе, та навпаки.

1.8. НАПІВУТРИМКА. (ст.408).

Кожен рух, або перехід повинен починатись виконанням непомітною зовні напівутримкою. Напівутримка - це практично одночасний, координований вплив сідниць, ніг, рук вершника, що здійснюється з метою підвищення уваги та покращення рівноваги коня перед виконанням вправи або переходів з алюру в алюр, а також перед виконанням прибавок та скорочень. Злегка переміщаючи свою вагу, вершник полегшує тим самим підведення задніх кінцівок коня під корпус, сприяючи досягненню рівноваги „на заді”, легкості переду та покращенню рівноваги коня в цілому.

1.9. ЗМІНИ НАПРЯМКУ. (ст.409) .

1.9.1. При змінах напрямку згинання коня має відповідати кривизні лінії що описується, при цьому кінь повинен залишатись розслабленим та виконувати команди вершника без будь якого непідкорення, або зміни алюру, ритму, або швидкості руху.

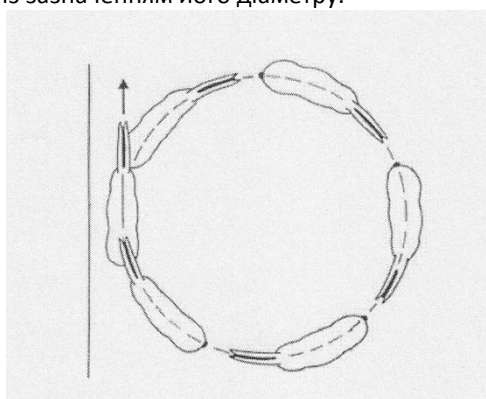
1.9.2. Зміни напрямку можуть бути виконані наступними способами:

- а. поворот під прямим кутом, включаючи проходження кутів манежу (чверть кола діаметром біля 6 метрів).
- б. коротка та довга діагональ.
- в. полувольти та півкола.
- г. напівпіруети та повороти на заді.
- д. петлі серпантину.
- е. контрзміни на зігзазі. Кінь має бути прямий в момент зміни напрямку. Зігзаг – рух, який включає більш двох принімань з переминою напрямку.

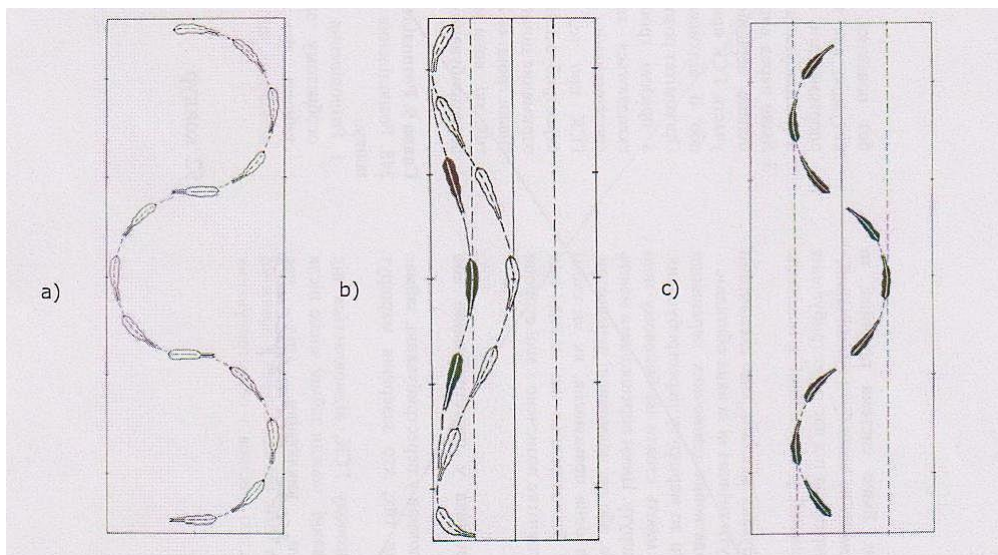
1.10. ФІГУРИ. (ст.410).

В тестах з виїздки мають місце наступні фігури: *вольти, серпантини та вісімки*

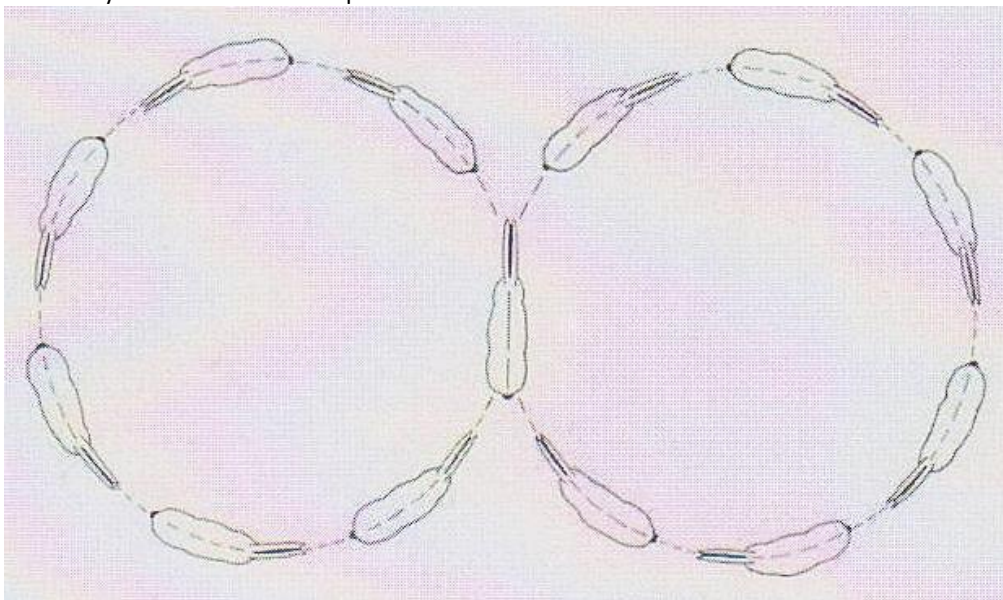
1.10.1. *Вольт*. Вольт – це коло діаметром 6, 8, 10 метрів. При діаметрі більше 10 метрів використовується термін „коло” із зазначенням його діаметру.

1.10.2. *Серпантин*. Серпантин складається з півкіл, поєднаних прямою лінією. Під час перетинання центральної лінії корпус коня має бути паралельним короткій стінці манежу (а). Довжина прямої лінії, що поєднує півкола, залежить від їх розміру. Серпантин з однією петлею по довгій стороні манежу виконується на відстані 5, або 10 метрів від початкової лінії(б). Серпантини навколо центральної лінії виконуються між четвертними лініями.

1.10.3. Вісімка. Ця фігура складається з двох поєднаних один з одним у вісімку вольтів, або кіл однакового розміру, що зазначається у схемі їзди. В середині фігури, безпосередньо перед зміною напрямку, вершник повинен у певний момент випрямити коня.

1.11. УСТУПКА ШЕНКЕЛЮ (ст.411).

1.11.1. Метою елемента «уступка шенкелю» є демонстрація податливості та підкорення коня на бокових рухах.

1.11.2. Вправа виконується на робочій рисі. Кінь залишається практично прямим, за винятком легкої зігнутості в потилиці в бік, протилежний руху. Вершник при цьому має бачити край ока та ніздрю коня з боку згинання. Внутрішні кінцівки переміщуються попереду зовнішніх, перехрещуючись з ними. Уступка шенкелю повинна включатись як елемент тренування ще до того, як кінь почне працювати на зібраних алюрах. Крім того, разом з більш складним елементом « плече всередину», ця вправа буде кращім засобом досягнення гнучкості, легкості, невимушеності, свободи та рівномірності його алюрів, а також, гармонійності, плавності та свободи рухів. Уступка шенкелю може виконуватись „на діагоналі”, тоді корпус коня має залишатись практично паралельним довгій стінці манежу, хоча передня частина при цьому має бути дещо ведучою стосовно до заду. Вправа також може виконуватись вздовж стінки ”, - в цьому випадку корпус коня має бути розташованим під кутом, орієнтовно, в 35 градусів відносно напрямку його руху.

1.12. БОКОВІ РУХИ (ст.412).

1.12.1. Основною метою бокових рухів – за виключенням уступки шенкелю, є розвиток можливості підведення заду коня, збільшення активності задніх кінцівок, та, тим самим, ступеню збору.

1.12.2. На всіх бокових рухах – плечем в середину, траверс, ранверс, принімання – кінь

злегка зігнутий, а його передні та задні кінцівки рухаються по двох різних траєкторіях (слідах).

1.12.3. Зігнутість в потилиці ніколи не повинна бути надмірною, щоб не порушились ритм, рівновага та плавність руху.

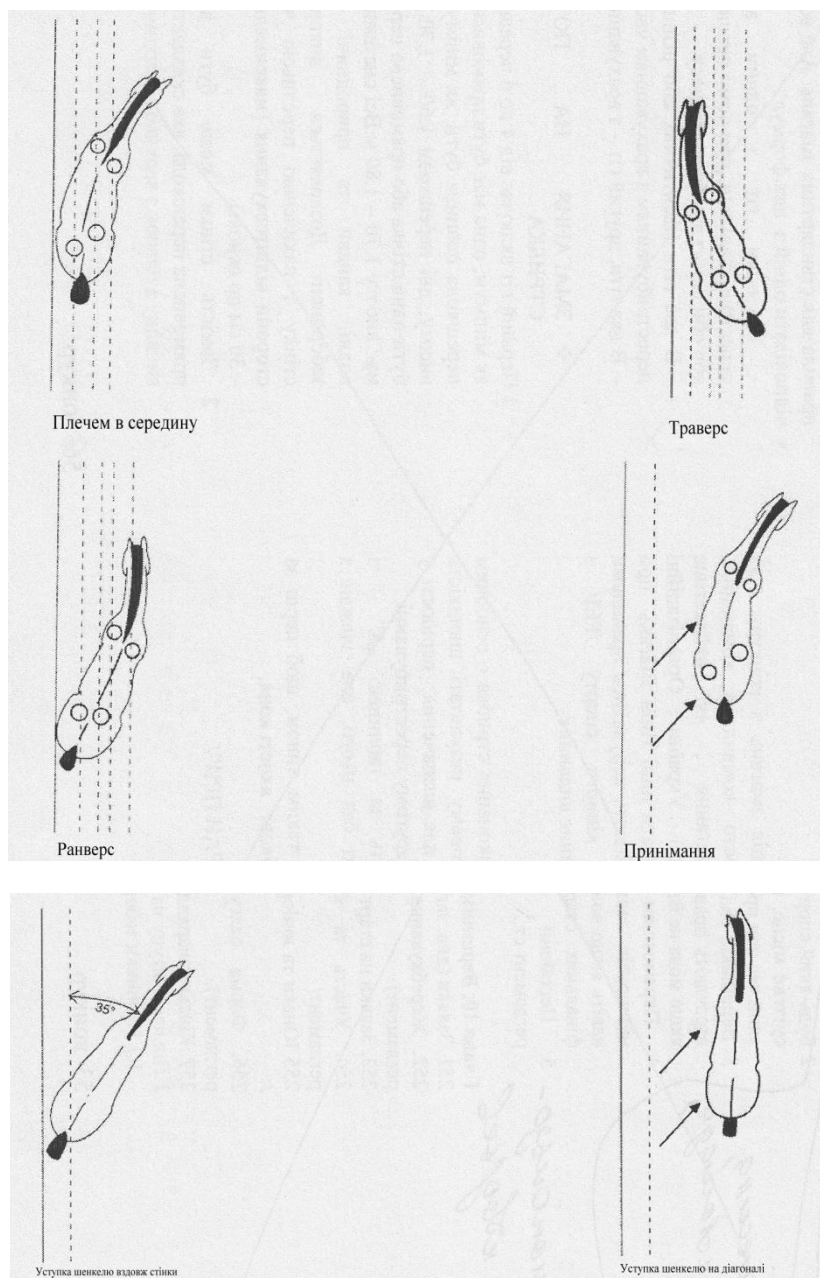
1.12.4. На бокових рухах алюр має залишатись вільним та рівномірним, він підтримується постійним імпульсом, при цьому рухи повинні бути еластичними та урівноваженими, з зберіганням каденції. Імпульс дуже часто втрачається в наслідок того, що вершник вважає своїм основним завданням згинати коня та штовхати його вбік.

1.12.5. *Плечем в середину*. Вправа виконується на зібраній рисі. Кінь дещо зігнутий навколо внутрішнього шенкеля вершника, зберігаючи каденцію та постійний кут згинання орієнтовно 30 градусів. Внутрішня передня кінцівка проноситься перед її зовнішньою, перехрещуючись з нею. Внутрішня задня кінцівка під вагою коня ставиться вперед, ступаючи по сліду зовнішньої передньої та опускаючи при цьому стегно внутрішньої кінцівки. Кінь зігнутий в сторону, протилежну напрямку руху.

1.12.6. *Траверс*. Ця вправа може виконуватись на зібраній рисі, або на зібраному галопі. Кінь дещо зігнутий навколо внутрішнього шенкеля вершника, але з більшим кутом, ніж при виконанні «плечем в середину». При виконанні траверсу постійний кут згинання, який має продемонструвати кінь, дорівнює орієнтовно 35 градусам (спереду та з задку видно чотири сліди). Перед коня залишається на місці, а зад переміщується в середину. Зовнішні кінцівки проносяться попереду внутрішніх, та перехрещуються з ними. Кінь зігнутий у напрямку руху. Для того, щоб почати рух траверсом, задні кінцівки коня мають зійти зі слідів (з початкової лінії, по якій рухається кінь), або, у випадку, якщо траверс виконується після проходження кута або кола, – не повинні повертатись на початкову лінію. Після закінчення виконання траверсу задні кінцівки повертаються на слід без будь якого зворотного згинання шиї (потилиці), а також після завершення кола. Мета траверсу - продемонструвати плавний рух по прямій лінії та вірне згинання. Передні та задні кінцівки перехрещуються, при цьому зберігається рівновага та каденція.

1.12.7. *Ранверс*. Це рух протилежний траверсу. Зад коня залишається на місці, а перед переміщується. Після закінчення виконання ранверсу перед коня вирівнюється на початковій лінії з задом. Всі останні принципи та вимоги такі самі, як і при виконанні траверсу. Кінь дещо зігнутий навколо внутрішнього шенкелю вершника. Зовнішні кінцівки коня проносяться попереду внутрішніх, перехрещуючись з ними. Кінь зігнутий у напрямку руху. Мета ранверсу - продемонструвати плавний рух по прямій лінії з більшим згинанням, ніж при виконанні «плечем всередину». Передні та задні кінцівки перехрещуються, зберігаючи при цьому рівновагу та каденцію .

1.12.8. *Принімання*. Це варіант „траверсу”, який виконується „на діагоналі” замість руху «вздовж стінки». Ця вправа може виконуватись на зібраній рисі (або пасажі в КЮРІ), або на зібраному галопі. Кінь має бути дещо зігнутий у напрямку руху, та зігнутий навколо внутрішнього шенкелю вершника. Кінь повинен зберігати постійну каденцію від початку, до кінця вправи. З метою забезпечення плечам більшої свободи та рухомості, дуже важливо підтримувати імпульс, що насамперед стосується внутрішньої задньої кінцівки. Тулуб коня має бути практично паралельним довгій стороні манежу. Передня частина коня дещо випереджає задню. На рисі зовнішні кінцівки проносяться попереду внутрішніх, перехрещуючись з ними. На галопі рух складається з спрямованих вперед та вбік високих махів. Мета принімання на рисі - продемонструвати плавний рух на діагоналі з більшим згинанням, ніж при виконанні «плечем всередину». Передні та задні кінцівки перехрещуються, зберігаючи при цьому рівновагу та каденцію. Мета принімання на галопі - демонстрування та розвиток збору та легкості галопу шляхом плавного руху вперед та вбік без втрати ритму, рівноваги та легкості .

1.13. ПІРУЕТ, НАПІВПІРУЕТ ТА ПОВОРОТ НА ЗАДУ. (ст.413).

1.13.1. Пірует (напівпірует) – це поворот на 360 градусів (180 градусів), що виконується в два сліди, радіусом, що дорівнює довжині коня. Передні кінцівки коня рухаються навколо його задніх.

1.13.2. Піруети (напівпіруети), як правило, виконуються на зібраному шагу, але можуть виконуватись і на піафе

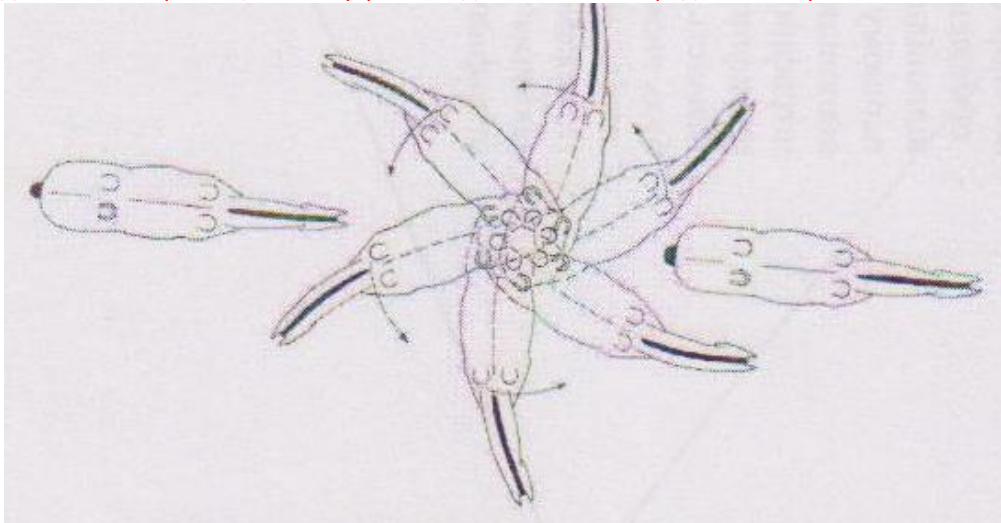
1.13.3. На піруеті (напівпіруеті) передні кінцівки коня та зовнішня задня обертаються навколо внутрішньої задньої. Внутрішня задня нога описує коло як можна меншого радіусу.

1.13.4. На якому б алюрі не виконувався пірует (напівпірует), кінь має бути дещо зігнутий у напрямку повороту та залишатись „в поводу” з збереженням легкого контакту. Він має виконувати поворот повільно, підтримуючи постійну каденцію і таку послідовність опускання кінцівок на землю, яка відповідає алюру. Протягом всього руху потилиця коня залишається найвищою точкою.

1.13.5. При виконанні піруету, напівпіруету кінь має постійно зберігати імпульс і ні в якому разі не рухатись назад, або відхилятися в бік .

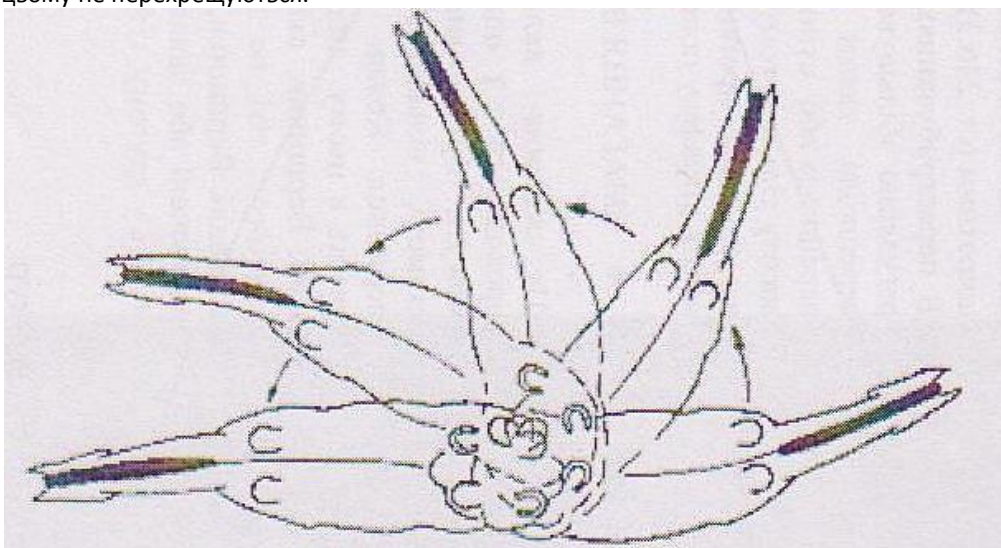
1.13.6. Під час виконання піруету (напівпіруету) на галопі вершник, підкреслюючи збір коня, має зберігати абсолютну легкість руху, що підкреслюється збір коня. Круп опущений, задні кінцівки добре підведені та демонструють хороше згинання суглобів. Складовою частиною елемента є самі темпи галопу до, та після нього. Вони повинні характеризуватись підвищенням активності та збору перед піруетом та збереженням рівноваги після його завершення і руху коня вперед.

Мета піруету та напівпіруету на галопі – продемонструвати бажання коня рухатись навколо внутрішньої задньої кінцівки по малому радіусу з невеликим згинанням у бік руху, зберігаючи активність галопу, прямолінійність та рівновагу до та після фігури та чіткість махів галопу під час повороту. При виконанні піруету та напівпіруету судді повинні вміти відрізнити дійсні темпи галопу, навіть незважаючи на те, що діагональні пари кінцівок – внутрішня задня, зовнішня передня – не торкають ся землі одночасно.

1.13.7. Якість виконання піруетів (напівпіруетів) оцінюється по гнучкості, легкості, каденції та рівномірності, а також по чіткості та плавності переходів; при оцінці піруетів та напівпіруетів на галопі враховується також рівновага, висота підйому кінцівок та кількість темпів (для піруетів бажано 6-8, для напівпіруетів –3-4).

1.13.8. Напівпіруети на шагу (180 градусів) виконуються на зібраному шагу з збереженням збору в продовж всієї вправи. Після завершення напівпіруету кінь повертається на початкову доріжку. Задні кінцівки при цьому не перехрещуються.

1.13.9. Поворот на заду з шагу. Молодим коням, які ще не можуть рухатись зібраним шагом, вправа «поворот на заду» допоможе підготуватись до роботи у зборі. Поворот на заду виконується на середньому шагу, і, щоб скоротити кроки та покращити роботу скакальних суглобів задніх кінцівок коня, вправа починається з напівутримки. При повороті на заду дозволяється коло більшого радіусу (орієнтовно 1/2.м) ніж під час піруету на шагу, але вимоги до загального рівня підготовки, включаючи ритм, контакт, активність та прямолінійність залишаються такими ж.

1.13.10. Поворот на заду, який виконується з зупинки та закінчується зупинкою (180 градусів). На початку повороту дозволено зробити 1 – 2 кроки вперед з тим, щоб зберегти ритм руху. В усьому іншому використовуються ті ж критерії, що і для повороту на заду з шагу.

1.14. ПАСАЖ. (ст.414).

14.1. Пасаж – це розмірена, ритмічна, дуже висока рись з максимальним збором та явно вираженою каденцією. Вона характеризується вираженим підведенням задніх кінцівок, підкресленим згинанням колінних та скакальних суглобів та граціозною еластичністю рухів. Кожна діагональна пара кінцівок поперемінно піднімається та опускається на землю з чіткою каденцією та збільшеною фазою підвисання.

1.14.2. В принципі, зацеп копита передньої кінцівки коня має підніматись до рівня середини п'ясті іншої передньої кінцівки. Зацеп копита піднятої задньої кінцівки повинен бути дещо вище рівня путового суглобу іншої задньої кінцівки.

1.14.3. Шия має бути піднята та граціозно округлена. Потилиця – вища точка шиї, а положення голови близько до вертикалі. Кінь повинен зберігати м'який та легкий контакт з поводом без зміни каденції. Імпульс має завжди залишатись жвавим та явно вираженим.

1.14.4. Серйозними помилками є: нерівномірність руху задніх, або передніх кінцівок; розкачування переду, або заду коня з сторони в сторону (балансе, кросинг); а також посмикування передніх, або задніх кінцівок; „волочіння” задніх кінцівок в два такти у фазі підвисання. Мета пасажу - продемонструвати найвищу ступінь, каденції та підвисання на рисі.

1.15. ПІАФЕ. (ст.415).

1.15.1. Піафе – це до вищого ступеню зібраний, високо діагональний рух з явно вираженою каденцією, при виконанні якого створюється враження, що кінь рухається на місці. Спино коня гнучка та еластична. Круп дещо опущений, задні кінцівки, спільно з активно працюючими скакальними суглобами, добре підведені, що забезпечує більшу свободу, легкість та рухомість плеча та переду. Кожна діагональна пара ніг по черзі та рівномірно піднімається та опускається зі збереженням каденції.

1.15.1.1. В принципі, зацеп копита передньої кінцівки має підніматись до рівня середини п'ясті другої передньої кінцівки. Зацеп піднятої задньої кінцівки повинен знаходитись одразу на рівні путового суглобу іншої задньої кінцівки.

1.15.1.2. Шія має бути піднята та округлена, голова - у вертикальному положенні. Кінь повинен залишатись „в поводу”, зберігаючи свободу в потилиці та постійний легкий та м'який контакт з набраним поводом. Корпус коня має підніматись та опускатись в м'якому, ритмічному та гармонійному русі.

1.15.1.3. Піафе завжди має активізуватись жвавим імпульсом та характеризуватись максимальною рівновагою. Не зважаючи на те, що в принципі, елемент повинен виконуватись на місці, обов'язково має створюватись враження наміру руху вперед. Це проявляється в явній готовності коня одразу піти вперед за першою вимогою вершника.

1.15.1.4. Серйозними помилками є: будь який рух назад, нерівномірність рухів, посмикування задніх, або передніх кінцівок, перехрещування як передніх, так і задніх кінцівок, розгойдування з сторони в сторону переду, або заду коня, а також занадто велика кількість кроків, або двотактний ритм. Мета піафе - продемонструвати найвищу ступінь збору, створити враження що кінь залишається на місці.

1.16. ІМПУЛЬС/ ПІДКОРЕННЯ. (ст.416).

16.1. *Імпульс* – це термін, який використовується для описання передачі активної, енергійної, одночасно контрольованої рухомої сили, що йде від задніх кінцівок і такої, яка створює атлетичний рух коня. Його найвищий прояв може бути продемонстрований тільки тільки через м'які коливання спини коня, який іде у легкому контакт з рукою вершника.

1.16.1.1 Швидкість сама по собі не має нічого спільного з імпульсом. Її наслідком, у більшості випадків, є „приземленість алюру”, коли він робиться ніби більш „пласким”. Наочним проявом цього є більш виражена робота задніх кінцівок, дія яких виглядає як безперервна, без витримки та уривчатості. Скакальний суглоб після відриву заднього копита від землі, спочатку рухається в більшій мірі вперед ніж до гори, але, ні в якому разі не назад. **Що стосується імпульсу, то основною його ознакою є те, що кінь знаходиться більший проміжок часу в повітрі, ніж на землі. Таким чином імпульс можна побачити. тільки на алюрах, які мають стадію підвисання.**

1.16.1.2 Імпульс є умовою для хорошого збору на рисі та галопі. Якщо немає імпульсу – немає збору.

1.16.2. *Підкорення* – це не безглузде підкорення, а слухняність, яка проявляється в постійній увазі, готовності коня виконувати вимоги вершника, в його довірі і в усій поведінці. Воно проявляється також в гармонійності, легкості та невимушеності, які демонструються конем при виконанні різноманітних рухів.

Ступінь підкорення проявляється також у тому, як кінь приймає повід: з м'яким та легким контактом та вільною потилицею, або з опором руці вершника, або ухиленням від її дії, коли кінь іде, відповідно, „перед поводом”, або „за поводом”. Основний контакт з ротом коня має здійснюватись через трензель.

1.16.2.1. Основними ознаками нервування коня, його напруження, або непідкорення є: висування язика, перекидання його через залізо або „засмокування”, а також скрегіт зубами та розмахування хвостом. Така поведінка має бути врахована суддями під час виставлення оцінок як за конкретну вправу, так і у загальних оцінках.

1.16. 2.2 Основна ідея підкорення полягає в довірі до вершника та готовності коня виконувати вимоги вершника без побоювання та напруження.

1.16. 2.3 Прямолінійність коня, збереження ритму та рівноваги дозволяють йому рухатись вперед у постійному контакт з вершником – все це є ознакою гармонійності та легкості.

Головним критерієм підкорення коня є виконання основних вимог (рухів), вказаних у їзді.

1.17. ЗБІР (ст.417).

Метою збору є:

а. Подальший розвиток та покращення рівноваги коня, яка, в тому чи іншому ступені, була порушена додатковою вагою вершника.

б. Розвиток та збільшення здібностей коня опускати круп та підводити задні кінцівки, для забезпечення легкості та рухомості переду.

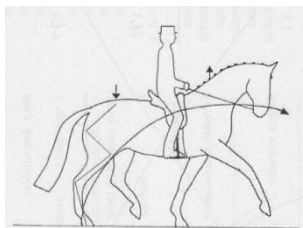
в. Удосконалення «невимушеності та осанки» коня, щоб зробити його більш приємним в їзді.

Найкращими засобами досягнення цих цілей є напівутримка, а також бокові рухи – «плечем всередину», траверс, **ранверс** та принімання.

Збір досягається та покращується шляхом підведення під корпус коня задніх кінцівок, із зігнутими та еластичними суглобами. Це здійснюється за допомогою дій сідниць та шенкелів вершника, які повторюються та плавно передають імпульс до рук вершника.

Разом з тим задні кінцівки не повинні бути підведені занадто вперед під корпус коня, тому що це суттєво зменшує площину опори та заважає руху коня. В цьому випадку лінія спини піднімається занадто високо і буде довшою, ніж площа опори кінцівок, що порушить стійкість, і коню важче буде набути гармонійну та правильну рівновагу. З іншого боку дуже «розтягнутий» кінць, який не бажає підводити задні кінцівки під корпус, ніколи не зможе досягнути прийнятного ступеню збору, що характеризується «невимушеністю та осанкою», а також активним імпульсом, що йде від задніх кінцівок.

Положення голови та шиї коня на зібраних алюрах, природно, залежить від рівня підготовленості коня, та, в деякій мірі, від її екстер'єру. В будь якому випадку, шия має бути вільно дещо піднята, створюючи гармонійну дугу від холки до потилиці, яка є вищою точкою. Ніс має бути дещо попереду від вертикалі. В той момент, коли вершник застосовує засоби управління з метою досягнення збору, голова коня може залишатись в більш чи менш вертикальному положенні. Дуга, яка створюється шиєю коня, безпосередньо вказує на ступінь збору.

1.18. ПОЛОЖЕННЯ ВЕРШНИКА ТА ЗАСОБИ КЕРУВАННЯ (ст. 418).

1.18.1. Всі вправи мають виконуватись без видимих зусиль з боку вершника, а використання засобів управління не повинно бути помітним. Вершник має бути добре урівноваженим, гнучким, сидіти в сідлі глибоко в центрі та супроводжувати ритм своїм попереково-крижовим відділом. Його стегна та шенкеля зберігають стабільне положення та опущені до низу. П'яти є найнижчою точкою. Верхня частина тулубу тримається прямо, вільно та невимушено, зберігаючи вертикальне положення. Кисті рук опущені та зближені. Великі пальці є найвищою точкою кисті. Руки залишаються незалежними від посадки. Руки від плеча до ліктя опущені вздовж корпусу, дозволяючи вершнику м'яко та вільно супроводжувати рухи коня.

1.18.2. З метою точного виконання необхідних елементів тесту, вершник повинен ефективно

використовувати засоби управління. Весь час має демонструватись гармонія між вершником та конем.

1.18.3. Розбір поводів в дві руки є обов'язковим для Офіційних програм ФЕІ. По закінченні виступу, при виході з манежу шагом на свобідному поводиті, вершник може на свій розсуд взяти його в одну руку. Для програм КЮР – див. «Керівництво для суддів».

1.18.4. Будь яке використання голосу, одноразові, або багаторазові клацання язиком вважаються грубими помилками (див. штрафні санкції).

ГЛАВА 11. ЗМАГАННЯ З ВИЇЗДКИ.

2.1. ТЕСТИ. (ст.421) .

Для кожного змагання використовується свій тест(синонім: програма, їзда). Видання офіційних тестів з виїздки є прерогативою ФЕІ, і вони, ні в якому випадку, не можуть бути змінені, або спрощені без дозволу ФЕІ.

Існують наступні програми:

1. Тести для молодих коней:

А. Тест для коней 4-х років (використовується тільки в межах країни);

Б. Тест для коней 5-ти років;

В. Тест для коней 6-ти років.

2. **МАЛИЙ ПРИЗ – Prix S.Georges** - тест середнього рівня складності.

Ця їзда відповідає середньому рівню підготовки. Вона складається з вправ, які дозволяють виявити відповідність ступеню підготовленості коня всім вимогам класичної школи верхової їзди, а також такою, що дозволяє оцінити рівень фізичного та психічного розвитку та врівноваженості коня, які дають йому можливість виконувати вправи гармонійно, легко та невимушено.

3. **СЕРЕДНІЙ ПРИЗ № 1 - Intermediate Competition №1** – тест відносно просунутого рівня. Мета цієї програми – поступово, без шкоди для організму та розумових здібностей коня, який вірно виконує вправи Малого призу, підвести його до більш складних вправ Середнього призу №2.

4. **СЕРЕДНІЙ ПРИЗ №2 - Intermediate Competition №2** – тест просунутого рівня складності. Метою цієї програми є підготовка коня до виконання програми Великого призу.

5. **ВЕЛИКИЙ ПРИЗ - Grand Prix** - тест найвищого рівня складності.

Це змагання вищого рівня, в якому в повній мірі проявляється легкість коня, яка характеризується повною відсутністю опору та доскональним розвитком збору і імпульсу. Тест включає всі шкільні алюри та всі основні рухи.

6. **СПЕЦІАЛЬНИЙ ВЕЛИКИЙ ПРИЗ - Grand Prix Special** – тест того ж рівня, що й Великий Приз. Особлива увага в ньому приділяється переходам.

7. **ДОВІЛЬНА ПРГРАМА (КЮР) - Freestyle Test.**

Це змагання з артистизму і вони проводяться під музику. Такі змагання можуть проводитись як в змаганнях поні-вершників, юнаків, юніорів, так і на рівні Середнього призу №1, або Великого Призу. Вони включають в себе всі шкільні алюри та основні рухи у відповідності з тестом основної їзди того ж рівня. При цьому вершнику надається абсолютна свобода вибору форми та манери виконання програми в межах встановленого часу. Ці змагання мають продемонструвати єдність вершника та коня, а також гармонію всіх рухів та переходів.

8. **ІНШІ ТЕСТИ.** На національних змаганнях з виїздки не можуть використовуватись тести, що мають відмінність від офіційних тестів ФЕІ.

2.2. УМОВИ УЧАСТІ вершників та коней (ст.422) (див. Загальний регламент).

2.3. КІНСЬКЕ СПОРЯДЖЕННЯ (ст.428).

2.3.1. **Обов'язкові:** добре підігнане сідло для виїздки з довгими, практично вертикальними крилами, подвійне оголів'я - тобто з трензелем та мундштуком з ланцюжком – у поєднанні з простим капсулем. Капсуль ні в якому разі не може бути затягнутим настільки туго, щоб спричинити коню біль. Можливе використання замість ланцюжка - ремінця, а також шкіряного, або гумового підланцюжника. Дозволена набивка на вудила. Чохли (покриття) для сідла заборонені.

2.3.2. Вудила. Трензель та мундштук мають бути виготовленими з металу, або жорсткого пластика, та можуть бути покриті гумою/латексом. Не дозволяється будь чим обгортати вудила, а також використовувати вудила з м'якої гуми. Важіль мундштука (нижні щічки) не повинен бути довше 10см. (вниз від гризла). Верхні щічки мають бути довше нижніх. Якщо використовується мундштук з ковзаючим гризлом, то довжина важеля нижче гризла, яка вимірюється у крайньому крайньому верхньому положенні гризла, не повинна перевищувати 10см. Товщина гризла трензеля та мундштука має бути такою, щоб не завдати болю коню. Діаметр гризла має бути мінімум 12мм у мундштука, та 10мм у трензеля. Трензель, який використовується на змаганнях серед молодих коней, має бути не менше 14мм, на змаганнях для поні – не менше 10мм. Діаметр мундштука вимірюється розташованими поряд кільцями, або щічками мундштука.

2.3.3. **Стек.**

Під час виступу забороняється мати при собі в манежі стек будь якого виду під загрозою виключення. Однак на полях для розминки та тренувальних полях дозволено використовувати стек, який має загальну максимальну довжину 120см.(на змаганнях для поні – 100см). Перед в'їздом в манеж для змагань, вершник має залишити стек, інакше він отримає стягнення.(ст. 430). Після прибуття на територію проведення змагань використовувати стек може тільки вершник, який стартує. Дозволяється використовувати стек для роботи на корді. Коноводу дозволено відшагувати коня під сідлом, водити його, а також робота на корді. З метою навчання коня іншими особами, використання стеку заборонено.

2.3.4. **Додаткові приладдя.**

Строго заборонено, під загрозою виключення зі змагань, використовувати мартингали, підперстя, обмежувачі трензеля, всі види приладь (будь які шпрунти, в т.ч. ті що ковзають, бокові розв'язки, балансуючі поведддя та ін.). Всі види ногавок та бинтів, а також шори будь якого типу та муфти для вух, капори та інше, заборонені під загрозою виключення.

2.3.5. Прикраси. Строго заборонені неприродні прикраси на коні – такі як стрічки, або квіти в хвості та гриві. Однак дозволяються заплетені гриви та хвости.

2.6 . Накладні (фальшиві хвости) можуть використовуватись тільки після дозволу головного судді змагань. В таких хвостах не має бути металевих частин, за виключенням петель та зачіпок.

2.3.7. Капюшони від мух можуть бути дозволені тільки для змагань на відкритому повітрі і вони мають бути такими, що не затуляють очі коню.

2.3.8. Перевірка знаряддя. Для перевірки знаряддя кожного коня призначається стюард. Перевірка проводиться одразу після того, як кінь, що закінчив виступ, покине арену.

Будь яке відхилення від вимоги (та відмова від перевірки) призводять до виключення зі змагань. Перевірка оголів'я має проводитись з максимальною обережністю, у зв'язку з тим, що деякі коні мають надзвичайно ніжний та чутливий рот (див. керівництво для стюардів). **Стюарди повинні використовувати одноразові хірургічні/захисні рукавички.**

2.3.9. Поля для розминки та тренувальні поля. Пункти 2.3.1 - 4 розповсюджуються також і на поля для розминки та тренувальні поля, де, однак, дозволені: вуздечки з простими, або гановерськими, мексиканськими, ірландськими капсулями, ногавки, бинти. Під час роботи на корді дозволені бокові розв'язки. Сама робота на корді дозволена тільки по одній лінії.

2.3.10. Ідентифікаційний номер. Кожен кінь під час змагань повинен мати свій ідентифікаційний номер, який присвоюється Оргкомітетом одразу після прибутті на територію змагань і кріпиться на знарядді як під час виступу, так і під час роботи на полях для розминки, тренувальних полях, та проводки. Його відсутність призводить спочатку до попередження, а у випадку повторного порушення – до штрафу (див. загальний регламент).

ВИДИ ВУДИЛ, ЩО ДОЗВОЛЕНІ НА ЗМАГАННЯХ.

Різні типи подвійного оголів'я.

1. Звичайний трензель.

2. a/b/c Трензель з двома зчленуваннями /середній ланцюг має бути закругленим. **Також дозволені овальні краї**

2d Трензель з середньою ланкою, що обертається.

2e Трензель що обертається з середньою ланкою що обертається.

3. Трензель з овальними кільцями.

4. Трензель висячими щічками.

Мундштуки.

5. Мундштук з напівкруглим гризлом.

6. +7 Мундштук з прямими щічками та дужкою.

8. Мундштук з дужкою та рухомим (таким, що ковзається) гризлом. Також дозволений мундштук з щічками, що обертаються .

9. Варіанти мундшуків 6,7 та 8.

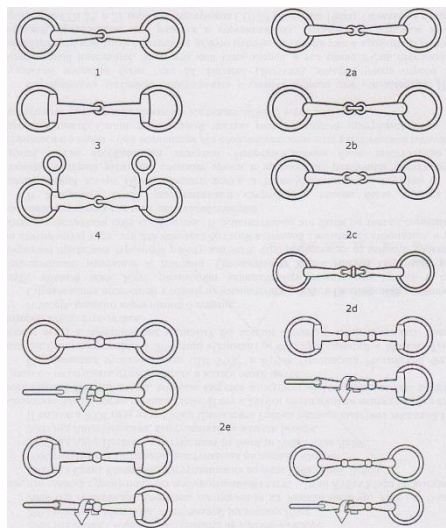
10. Мундштук з S образно вигнутими щічками.

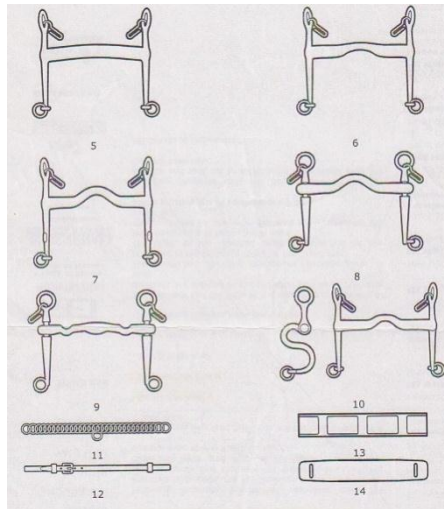
11. Мундштучний ланцюжок(/металевий, шкіряний або комбінований).

12. Ремінець.

13. Шкіряний підланцюжник.

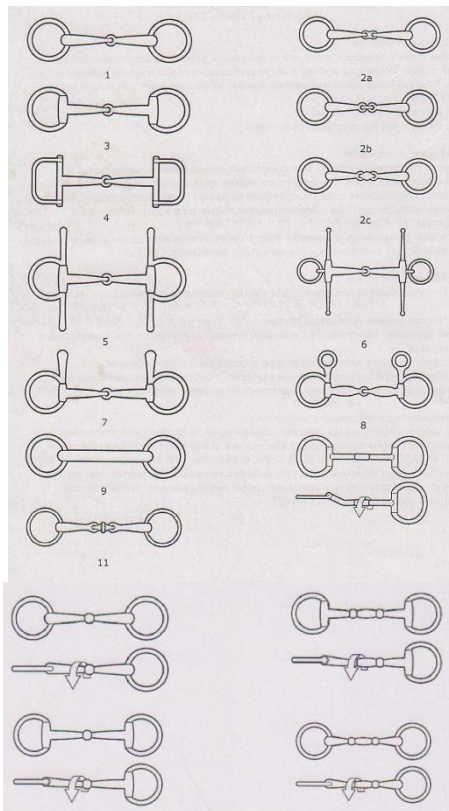
14. Гумовий підланцюжник.

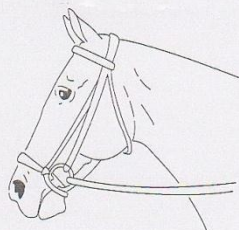

Різні типи трэнзелів для простої вуздечки.

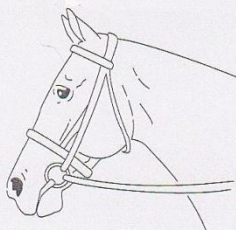
1. Звичайний трэнзель.
2. а, в, с. Трэнзель з двома з'єднаннями (середнє кільце має бути закругленим).
3. Трэнзель з овальними кільцями.
4. Саковий трэнзель з півкільцями у вигляді літери S.
5. Трэнзель з овальними щічками та кільцями.
7. Трэнзель з верхніми щічками.
8. Трэнзель з висячими щічками.
9. Трэнзель з прямим гризлом.
10. Трэнзель з рухомим з'єднаннями.
11. Трэнзель з середньою ланкою що обертається.
12. Трэнзель що обертається з середньою ланкою що обертається.

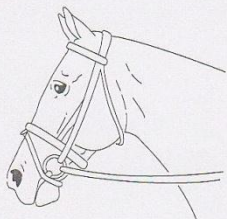
Капсулі дозволені в манежній їзді

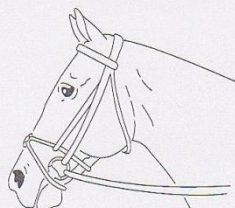
1. ГанOVERський

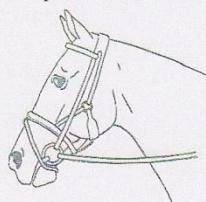
2. Звичайний

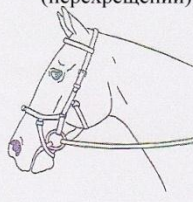
3. Ірландський

4. Мексиканський
(перехрещений)

5. Комбінований

6. Без підбороднього ременя

1, 3, 4, 6 не дозволені в мундштучному оголов'ї

5 коли використовуються в мундштучному оголов'ї,
ремень нижче капсула не дозволяється!

2.4. БОЙОВІ ПОЛЯ ТА ПОЛЯ ДЛЯ РОЗМИНКИ (ст.429).

2.4.1. Манеж, плаский, рівний, має 60 метрів в довжину та 20 метрів в ширину. Різниця в рівні по діагоналям, або по довгій стінці, ні в якому разі не повинна перевищувати 50см. По коротким стінкам різниця в рівні ні в якому випадку не може перевищувати 20см. Грунт в манежі має бути, в переважній більшості, піщаним. Наведені вище розміри є розмірами з середини манежу. Відстань від манежу до публіки має бути не менше 10 метрів. Для змагань в приміщенні відстань від манежу до стіни має бути в принципі, не менше 2-х метрів. Огорожею є низький паркан білого кольору (який складається з окремих елементів) висотою біля 30см. Частина огорожі у букви А має легко пересуватись для забезпечення в'їзду в манеж та виїзду з нього. **Ширина цього створу повинна бути не менше 2-х метрів.** Конструкція паркану повинна бути такою, щоб копито коня не могло попасти в нього. **Огорожа не повинна мати металевих компонентів.**

2.4.2. Букви. Букви мають знаходитись зовні манежу на відстані приблизно 50 см. від нього і повинні бути дуже чітко видимими як вершникам так і глядачам. На огорожі манежу, на рівні букв та в доповнення до них, обов'язково наносяться мітки. **Розміщення реклами на буквах та їх утримувачах заборонено.**

2.4.3. Центральна смуга. наявність маркувальної центральної смуги залишається на розсуд Організаційного Комітету. При використанні її лінія повинна бути прокатоною та рівною. Не повинні маркуватись точки D-J-X - та G. Не рекомендується використовувувати центральну смугу в програмах КЮРів, а також на змаганнях для молодих коней.

2.4.4. Розміщення суддів.

Три судді розміщуються вздовж короткої стінки манежу, поза огорожею, на відстані максимум 5, мінімум 2-х метрів від неї – для змагань на відкритому ґрунті, та, бажано, мінімум 3м – для змагань в приміщенні. Старший суддя /С / знаходиться на продовженні центральної смуги, а два інших /М та Н/ на відстані 2,5 метрів до центру від продовження довгих сторін. Бокові судді /В та Е/ для змагань на ґрунті повинні розташовуватись на відстані максимум 5, і мінімум 3м від манежу напроти букв В та Е відповідно. Для змагань в закритому приміщенні бажано щоб ця відстань була не менш 2м. Якщо судять 3 суді, то один з них має розміщуватись на довгій стінці (ст. 437).

4.5. Суддівські кабінки. Для кожного судді передбачається окрема кабінка, або платформа. Вона має бути дещо піднята над рівнем ґрунту, як мінімум, на 50см. (для КЮРУ, якщо можна - дещо вище), щоб суддя краще бачив манеж. Кабінка повинна бути достатньо великою, з тим, щоб вмещувати 3 чоловіки. Кабінки судів В та Е обов'язково повинні мати бокове скло.

2.4.6. Перерви. Після виступу **кожних 6-10** учасників необхідно робити перерву приблизно на 10 хвилин для відновлення поверхні манежу. Перерви та паузи не можуть перевищувати 2-х годин (обід та ін.), або перериватись іншими змаганнями. Однак, якщо у змаганнях приймають участь більше 40 вершників, Оргкомітет **повинен проводити** змагання протягом двох днів. **У надзвичайних випадках старший суддя тесту може зупинити вершника сигналом дзвоника та сповістити про закінчення виступу, а як тільки умови дозволять – надати йому можливість завершити їзду.**

2.4.7. В'їзд в манеж. На змаганнях у закритому приміщенні, де немає можливості вершникам об'їхати манеж перед стартом, їм дозволяється їхати в **нього максимум за 90сек** до сигналу. Після сигналу дзвоника вершник має почати виступ.

На змаганнях на ґрунті вершнику дозволяється об'їхати навколо бойового **поля за 90 секунд до сигналу дзвоника (з яких 60 секунд відводиться для оголошення про виступ). Суддя на С (старший суддя) несе відповідальність за дзвоник та час.**

2.4.8. Розминка в манежі. Вершникам та їх коням ні в якому випадку не дозволяється знаходитись в манежі для змагань в будь який час, крім часу виступу, або у випадку, коли, за рішенням Організаційного Комітету, манеж для змагань відкритий для розминки. Виключення можуть бути зроблені тільки за рішенням Головного судді.

2.4.9. Тренувальне поле. Як мінімум за 2 дні до початку першої їзди учасникам надається хоча б одне поле для тренувань розміром 60м. х 20м. По можливості ґрунт в ньому повинен бути такої ж якості, як і на бойовому полі.

В тих випадках, коли немає можливості надати для тренувань поле 60м. х 20м, учасникам дозволяється працювати на бойовому. В Програмі змагань має бути приведено чіткий розклад з зазначенням часу, протягом якого кожен вершник може працювати на бойовому полі з тренувальною метою.

2.4.10. Технічні помилки. У випадку виникнення технічних помилок, які заважають їзді, старший суддя дає дзвоник. Це ж саме необхідно зробити у випадку явного втручання будь кого. У випадку, якщо під час виконання КЮРУ зникає музика і при цьому відсутня дублююча система запису (тобто немає технічної можливості негайно виправити ситуацію), вершник, з дозволу старшого судді, покидає манеж. Оскільки це не повинно вплинути на час старту наступних вершників, то вершник, у якого стався збій з музикою, може повернутись до завершення, або повторного виконання своєї програми наприкінці змагання. Старший суддя, разом з вершником мають прийняти рішення про час його виступу. На свій розсуд вершник вирішує почати йому програму заново, або з того місця, в якому музика припинилась. В будь якому випадку, вже виставлені оцінки за фігури не можуть бути змінені. **Якщо в манежі з'явився сторонній предмет, який може вплинути на виступ, вершника зупиняють і він може продовжувати виступ після видалення предмету. На його погляд їзди можна або почати спочатку, а б з того місця, де його зупинили. Але всі оцінки, отримані до перерви виступу зберігаються.**

2.5. ВИКОНАННЯ ТЕСТІВ (ст.430).

Офіційні тести ФЄІ виконуються виключно по пам'яті, і всі вправи виконуються в тому порядку, в якому вони розташовані в тексті їзди.

2.5.1. Сигнал дзвоника.

Після сигналу дзвоника вершник повинен протягом 45 секунд в'їхати в манеж біля букви А. В КЮРі у вершника є 45 сек. до сигналу щоб почалось музичне супроводження. Під час КЮРУ, у випадку технічних перепон, або затримки музичного супроводження, старший суддя може припинити відлік часу, та поновити його після вирішення проблеми. Суддя на С несе відповідальність за дзвоник (годинник та час). В принципі вершник повинен бачити годинник з відліком 45 сек. **Якщо кінь почав опраправляти, годинник зупиняється та запускається після того, як кінь буде готовий продовжити виступ.**

2.5.2. Привітання. Під час привітання вершник має тримати поводдя в одній руці.

2.5.3. Помилки «в схемі». Коли вершник робить „помилку в схемі” (виконує невірний поворот, пропускає фігуру та ін.) старший суддя попереджує його сигналом дзвоника . У разі необхідності він вказує вершнику

букву, від якої потрібно почати виступ, і який саме елемент слід виконати далі, після чого вершник продовжує виступ самостійно. Однак, існують випадки, коли, не дивлячись на те, що вершник зробив „помилку в схемі”, старший суддя має право прийняти рішення не подавати сигналу дзвоника. Це трапляється в тих випадках, коли переривання виступу спортсмена без необхідності може порушити плавність ходу виступу.

- наприклад, коли вершник робить перехід з середньої рисі в зібраний шаг у букви М, замість К, - або, рухаючись по центральній лінії галопом від А, робить пірует у Д замість Л та ін. Однак, у випадку, якщо сигналу дзвоника після «помилки в схемі» не було, а в тесті вимагається повторити цей же елемент і вершник знов робить таку ж помилку, він штрафується тільки один раз. Рішення про те, чи була зроблена „помилка в схемі”, чи ні, приймає старший суддя. Підрахунок балів в протоколах інших судів здійснюється у відповідності з цим рішенням.

2.5.4. «Помилки у вправі». Коли вершник робить помилку у вправі (полегшена рись замість рисі, сидячі в сідлі; під час привітання не взяв повіддя в одну руку і т.д) він має бути оштрафований так само, як і за „помилку в схемі”. В принципі, без рішення старшого судді про те, чи була „помилка в схемі” (сигнал дзвоника), вершник не має права повторити вправу. Однак, якщо вершник вже почав виконувати вправу, а потім намагається повторити її, судді повинні поставити оцінку тільки за першу спробу, оштрафувавши його при цьому за „помилку у схемі”.

2.5.5. Непомічені помилки. Якщо суддя не помітив помилку, всі сумніви трактуються на користь вершника.

2.5.6. Штраф

2.5.6.1 Кожна «помилка у схемі», незалежно від того, був сигнал дзвоника чи ні, штрафується, крім випадків, про які йшла мова вище.

Перша помилка – 2 бали штрафу

Друга помилка - 4 бали штрафу

Третя помилка – виключення

В тестах для молодих коней перша помилка штрафується вирахуванням 0,5% від загального результату, друга –1%, третя помилка - виключення

2.5.6.2 Інші помилки.

Всі нижчеперелічені помилки караються 2 штрафними очками, однак вони не накопичуються та не є причиною виключення (включно КЮРи):

- Об'їзд навколо манежу зі стеком;

- В'їзд в манеж до сигналу дзвоника;

- В'їзд в манеж зі стеком;

- Відсутність в манежі протягом 45 сек. після сигналу дзвоника;

- В КЮРах – в'їзд в манеж пізніше ніж через 20 сек. після початку музичного супроводження;

- Якщо час виступу в КЮРі буде більшим чи меншим ніж той, який визначено програмою їзди – з загальної оцінки за артистизм вираховується 0,5%.

2.5.7. Виключення.

2.5.7.1 *Кульгання*. У випадку явного кульгання старший суддя доводить до відома вершника що він виключається. Дане рішення не може бути опротестоване (апеляції не приймаються).

2.5.7.2 *Непідкорення*. Будь яке непідкорення, в наслідок якого не може бути продовжена програма протягом 20 секунд, веде до виключення. Однак, якщо непідкорення небезпечно для вершника, коней, суддів, глядачів, з метою забезпечення безпеки, виключення може бути застосовано раніше, ніж через 20 секунд. **Це також застосовується до в'їзду вершника в манеж, або коли він залишає арену.**

2.5.7.3 *Падіння*. У випадку падіння коня та\або вершника, він виключається з їзди.

2.5.7.4 *Вихід за межі манежу під час виступу*. Якщо під час виступу, в проміжок часу з моменту початку їзди та до закінчення їзди кінь повністю опинився за межами манежу всіма чотирма кінцівками, він має бути виключеним з їзди.

2.5.7.5 *Стороння допомога*. Будь яка допомога голосом, знаками та ін., розглядається як незаконна, або недозволена допомога вершнику або коню. Вершник або кінь які отримали реальну допомогу, мають бути виключені.

2.5.7.6 *Кровотеча*. Якщо під час виступу суддя на букві С помітить свіжу кров будь де у коня, він повинен зупинити коня для перевірки. Якщо кров свіжа, кінь виключається. Рішення про виключення остаточне. Якщо під час перевірки суддя побачить що кров не свіжа – кінь може продовжити виступ.

Якщо кінь виключається з причини крові, або у коня, який травмувався під час виступу з'явилась кровотеча, перед наступним змаганням його повинен перевірити ветеринар змагань, щоб з'ясувати чи може кінь виступати. Рішення ветлікаря змагань оскарженню не підлягає.

2.5.7.7 *Інші причини для прийняття рішення про виключення:*

- пара вершник-кінь не готові виконати вимоги даної програми.

- виступ може спричинити шкоду здоров'ю та благополуччю коня.

- пара не в'їжджає в манеж протягом 90сек. після дзвонику, крім випадків, коли затримка відбулась з поважної причини (наприклад втрата підкови та ін.) та старший суддя про це поінформований.

- **Стек знаходиться в руках більший час, ніж три елементи.**

2.5.8. Штрафні очки. Штрафні очки вираховуються в кожному суддівському протоколі з суми балів, проставлених суддею.

2.5.9. Виконання вправ в певній точці.

Вправа, що виконується в певній точці манежу, повинна починатись в той момент, коли корпус вершника порівнюється з вказаною точкою, крім переходів, в яких кінь рухається до букви по діагоналі, або перпендикулярно точці, в якій розташовані букви. В цих випадках, щоби кінь залишався прямим при переходах, вони мають виконуватись коли ніс коня порівнюється з буквою. **Це включає виконання зміни ноги в повітрі.**

2.5.10. Початок(кінець) виступу. Виступ починається в'їздом біля букви А, і закінчується після привітання наприкінці програми, як тільки кінь припинив (почав) рух. Будь які пригоди, які мали місце до і після виступу, не впливають на оцінки. Вершник повинен звільнити манеж так, як це вказано в тексті їзди.

2.5.11. Вимоги до довільної програми КЮР - фрістайл.

Вершник має в'їхати до манежу не пізніше ніж через 20 секунд після включення музичного супроводу. Перевищення цієї норми часу веде до виключення вершника з змагання. Музика має припинити звучання в момент привітання після закінчення програми.

Зупинка для привітання до початку та після виступу обов'язкові. Відлік часу виступу починається з моменту початку руху вперед після привітання, а закінчується після привітання в кінці програми. Див. також керівництво для визначення складності КЮРів.

2.6. ЧАС (ст.431)

Виконання програм не хронометрується, за виключенням КЮРів (ст.421).

Час, вказаний в суддівських протоколах, використовується виключно для інформації.

2.7. ОЦІНКА ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ (ст.432).

2.7.1. В суддівських протоколах пронумеровані всі елементи, які оцінюються суддями та визначені переходи від одного елемента до іншого.

2.7.2. Кожен суддя виставляє за всі виконані елементи оцінки від 0 до 10 за десятибальною системою, де 0 – найнижча, а 10 – найвища оцінка.

2.7.3. Шкала оцінок відповідає таким визначенням:

10 – чудово, прекрасно	4 - незадовільно
9 – дуже добре	3 – досить погано
8 – добре	2 – погано
7 – досить добре	1 – дуже погано
6 – досить задовільно	0 – не виконано
5 – задовільно	

На розсуд судді при виставленні оцінок також можуть використовуватись значення 0,5 балів.

Оцінка „ не виконано ” означає, що практично нічого з того, що вимагається на вправі не було виконано.

Під час суддівства КЮРів всі оцінки можуть виставлятися з використанням 0,5 балів.

На змаганнях для молодих коней використовуються будь-які оцінки до десятих.

2.7.4. Після закінчення виступу виставляються загальні оцінки за:

1. Алюри;
2. Імпульс;
3. Підкорення коня;
4. Положення та посадка вершника; вірність та ефективність використання засобів управління.

Кожна з загальних оцінок може бути від 0 до 10 балів.

2.7.5. Як для загальних оцінок, так і для деяких складних вправ можуть встановлюватись коефіцієнти - це закріплюється рішенням ФЕІ.

2.7.6. Вимоги до довільної програми КЮР – Фрістайл.

КЮР для юніорів. Якщо виконуються елементи більш високого рівня, наприклад повні піруети і т.ін. вершника необхідно виключити зі змагання (бажано одразу).

КЮР за програмою „Середнього Призу №1”.

Якщо виконуються елементи більш високого рівня(наприклад подвійні піруети і т.інш. – див. також текст їзди), вершник має бути виключеним зі змагання (бажано одразу).

КЮР за програмою „Великий Приз”.

Крім всіх класичних, за визначенням ФЄІ, елементів виїздки, які виконуються на рисі та галопі, дозволяються також подвійні піруети, піруети на піафе та принімання на пасажі. Потрійні піруети не дозволені. Вершник, який показує їх, або інші недозволені для цієї програми елементи, має бути виключеним.

Одне піафе повинно бути обов'язково виконане по прямій лінії (мінімум 10 темпів). Якщо піафе показано тільки на піруеті, необхідно зробити 10 темпів по прямій до, або після повороту. Пасаж, який був виконаний на приніманні, не зараховується як пасаж. Переходи оцінюються тільки в послідовності пасаж – піафе -пасаж . Зміна ніг в два темпи має бути показана в серії мінімум з 5 змін, а зміна в один темп - в серії мінімум з 9 змін. Під загрозою виключення не дозволяється вершнику знімати головний убір, за виключенням привітання на першій та заключній зупинці (див. Вказівки про визначення Ступеню Складності в КЮРах”).

2.8. СУДДІВСЬКІ ПРОТОКОЛИ (ст.433).

2.8.1. Суддівські протоколи мають дві графи: одна для початкової оцінки судді, а друга – для виправленої. Кожне виправлення оцінки має бути завірено підписом судді, який зробив це виправлення. Оцінки суддів записуються виключно чорнилами.

2.8.2. Існує також графа для зауважень суддів, куди вони повинні, по можливості, записувати обґрунтування своїх оцінок. Суддям рекомендується залишати зауваження в тих випадках, коли вони виставляють оцінку 5, або нижче.

2.9. РОЗПОДІЛЕННЯ ПО ЗАЙНЯТИХ МІСЦЯХ (ст.434).

2.9.1. Після кожного виступу, коли всі судді виставляють загальні оцінки та заповнюють протокол, вони передаються секретарям - лічильникам. Оцінки, там де це потрібно, множаться на відповідні коефіцієнти та плюуються. Штрафні очки за помилки у виконанні програми вираховуються з суми балів у кожному суддівському протоколі.

2.9.2. Загальна сума балів для розподілення по зайнятих місцях отримується шляхом складання сум балів, проставлених кожним суддею, які далі переводяться у відсотки.

2.9.3. Розподілення місць в Особистій першості визначається наступним чином:

У всіх змаганнях переможцем вважається той вершник, який отримав найбільший відсоток, другим – вершник, який має наступний результат і так далі. У випадку однакової кількості відсотків, коли мова йде про перші три місця, кращим буде вершник, який має більш високі загальні оцінки. У випадку однакової кількості відсотків, коли мова йде про місця після третього, вершники займають однакові місця. У випадку однакової кількості балів у КЮРі краще місце отримує вершник з більш високими оцінками за артистизм виконання. **У випадку рівної кількості % за наступні місця вершники займають однакове місце.**

2.9.4. Розподілення місць у Командних змаганнях визначається наступним чином:

у всіх командних змаганнях командою що перемогла вважається та, що має максимальну суму балів по трьох своїх учасниках, другою – команда що має наступний результат і т.д.. У випадку рівності балів більш високе місце займає команда, в якій самий „слабкий” учасник з трьох, включених в залік, має кращий результат.

2.9.5.Скарги (протести). У випадку скарги (протесту) на формальну помилку, яка мала місце, у якості доводу визнається тільки відео зйомка, яка проводилась офіційно акредитованою особою (якщо мається договір на офіційну відео зйомку).

2.10. ОГОЛОШЕННЯ ТА ПУБЛІКАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ (ст.435)

2.10.1. Після кожного виступу, крім загального відсотку, в технічних результатах оголошується і проставляється (попередній) результат (відсоток) окремо по кожному судді.

2.10.2. Після оголошення остаточних результатів остаточні відсотки та відсотки по кожному судді друкуються в окремій графі під його прізвищем. Ці результати передаються у відповідні організації та пресі.

2.10.3. Всі результати мають публікуватись у відсотках з точністю до трьох цифр після коми.

2.10.4. Якщо вершник відмовляється від участі у тесті до початку їзди, або під час її виконання, в технічних результатах, після прізвища вершника, має бути вказано «відмовився», «знявся», або «знятий» , або «не допущений».

2.11. Церемонії нагородження (ст. 436) (Загальний регламент, гл.V1